

Zemgaļi- viena no Baltu tautām

«Latviešu karavīrs» Biedrība
LU Latvijas vēstures institūts,
arheoloģijas nodaļas
zinātniskais asistents
Normunds Jērums
11.09.218.

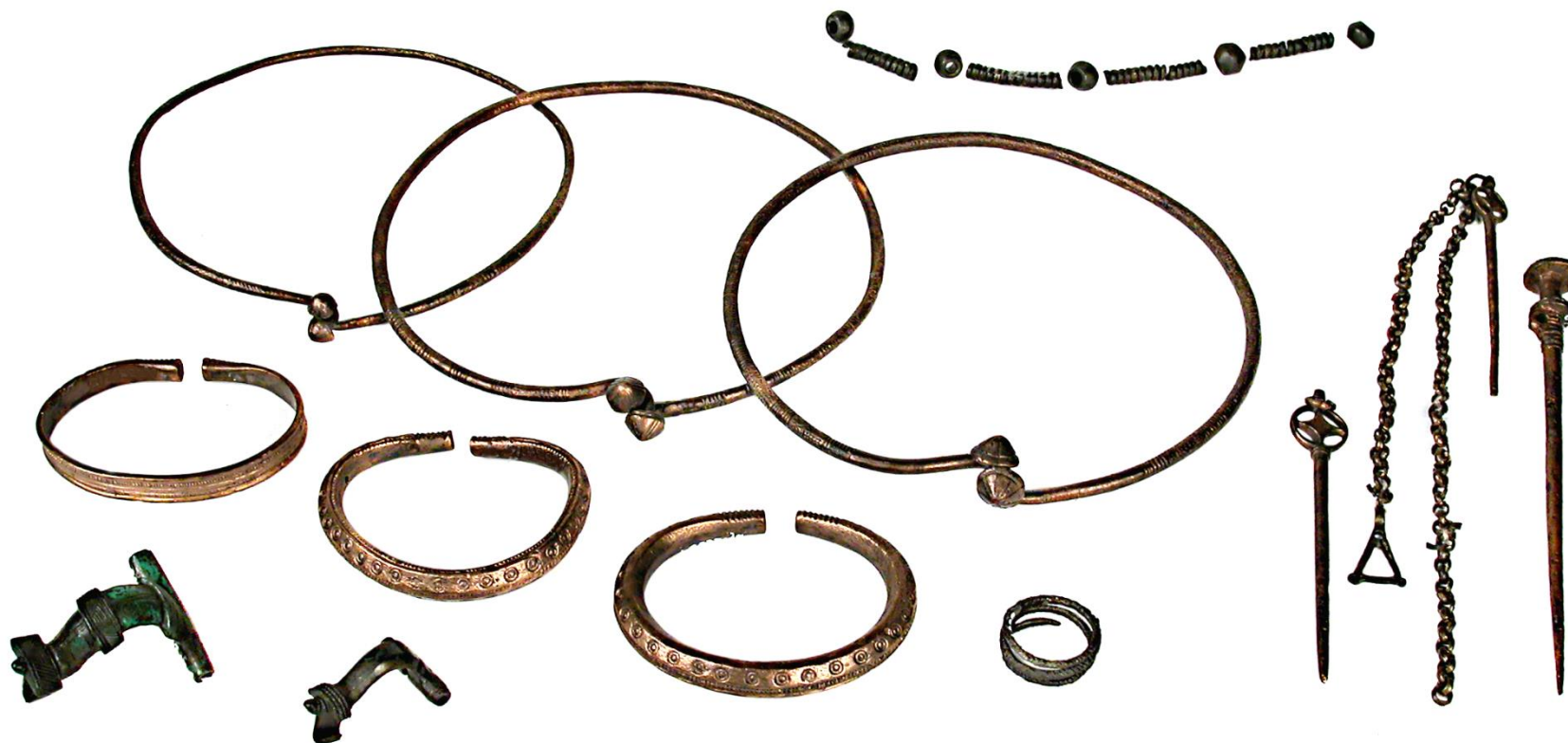
Zemgaļi agrā dzelzs laikmetā 1.-4.gs.

Jānogānas kapulauka sievietes kapa inventārs

2.-3.gs. zemgaļu sievietes apģērbu un rotu rekonstrukcija

GAILĪŠI kapulauka H KAPS. 2.-3.GS.

ZEMGAĻU APĢĒRBS VIDĒJĀ DZELZS LAIKMETĀ 5.-8.GS.

Tērveyes ķuru kapulauka sievietes kapa inventars un apģērba rekonstrukcija (6.gs.)

SIEVIEŠU VAINAGI VIDĒJĀ DZELZS LAIKMETĀ

Vidējā dzelzs laikmeta kaklarinki

6. un 8.gs. zemgaļu sievietes apģērba rekonstrukcija

8.gs. sieviešu rotadatas (Krustadatas)

Vidējā dzelzs laikmeta rotadatas

Vidējā dzelzs laikmeta apģērba rekonstrukcija

Otrā apakšgrupa. Krustadata ar rombveidīgu izgriezumu galvas vidū. Jaunsvirlaukas pagasts "Kakužēni" 38b.kaps (Inv.Nr. 306)

37. attēls. Sievietes apģērba rekonstrukcija, 7.gs., Jaunsvirlaukas Kakužēni, 38 b.kaps. (inv. Nr. 306). N.Jēruma rekonstrukcija, A.Liepiņa zīmējums.

Vidējā dzelzs laikmeta sieviešu aproces

Vidējais dzelzs laikmets Vīriešu stopsaktas

O. KALCIŅA ZEMGAUS
 -LAUNDRAS KAKUŽĒNI
 45. KAPS
 A.P. B. GRAUDONIS

36. attēls. Vīrieša apģērba rekonstrukcija, 6.gs., Jaunsvirlaukas Kakužēni,
 45.kaps. (inv. Nr. 326). N.Jērums rekonstrukcija, A.Liepiņa zīmējums.

Otrā apakšgrupa. Krustadata ar rombveidīgu izgriezumu galvas vidū. Jaunsvirlaukas
 pagasts "Kakužēni" 45.kaps. (Inv.Nr. 326)

Vēlais dzelzs laikmets 9.-13.gs.

Mežotnes centra 79. un 80. kapa inventāra atdarinājums

Tērvetes vēstures muzeja kraj

Mežotnes centra 79. un 80.kapa tērpu rekonstrukcija

Vainags ar jumtveida piekariņiem drenģeru – čunkānu kapulauks
11.gs.

Mežotnes kapulauka 1.kapa rekonstrukcija

11. GADŪMĀ ZEMGAUJĒ
MEŽOTNES KAPULAUKS 1. KAPS
ARĒOLOGS V. GINTERS

38. attēls. Sievietes apģērba rekonstrukcija, 11.gs., Mežotnes kapulauks, 1. kaps.
(LVM AA 182). N.Jērums rekonstrukcija, A.Liepīga zīmējums.

ZEMGAUJES TĒRUMS MEŽOTNES KAPULAUKĀ
11. GADŪMĀ 12. G. SĒKUMS
MEŽOTNES KAPULAUKS
80. KAPS
H. ATLAS

39. attēls. Sievietes apģērba rekonstrukcija, 11.gs., Mežotnes centra kapulauks,
80. kaps. (LVM VI 150:354). N.Jērums rekonstrukcija, A.Liepīga zīmējums.

Dobes (Incēnu) pilskalns depozijs. (Pietās apakšgrāpas III., IV.tipa krustadatas),
un piecas bērnu aproces ar zvērgalvu galiem. (TVM 284)

Vēlais dzelzs laikmets (11.gs. sieviešu kapa inventārs, drenģeru – čunkānu un pavirvītes kapulauk

Ceraukstes podiņu kapulauks, 12.-13.gs. (Tērvetes vēstures muzejs)

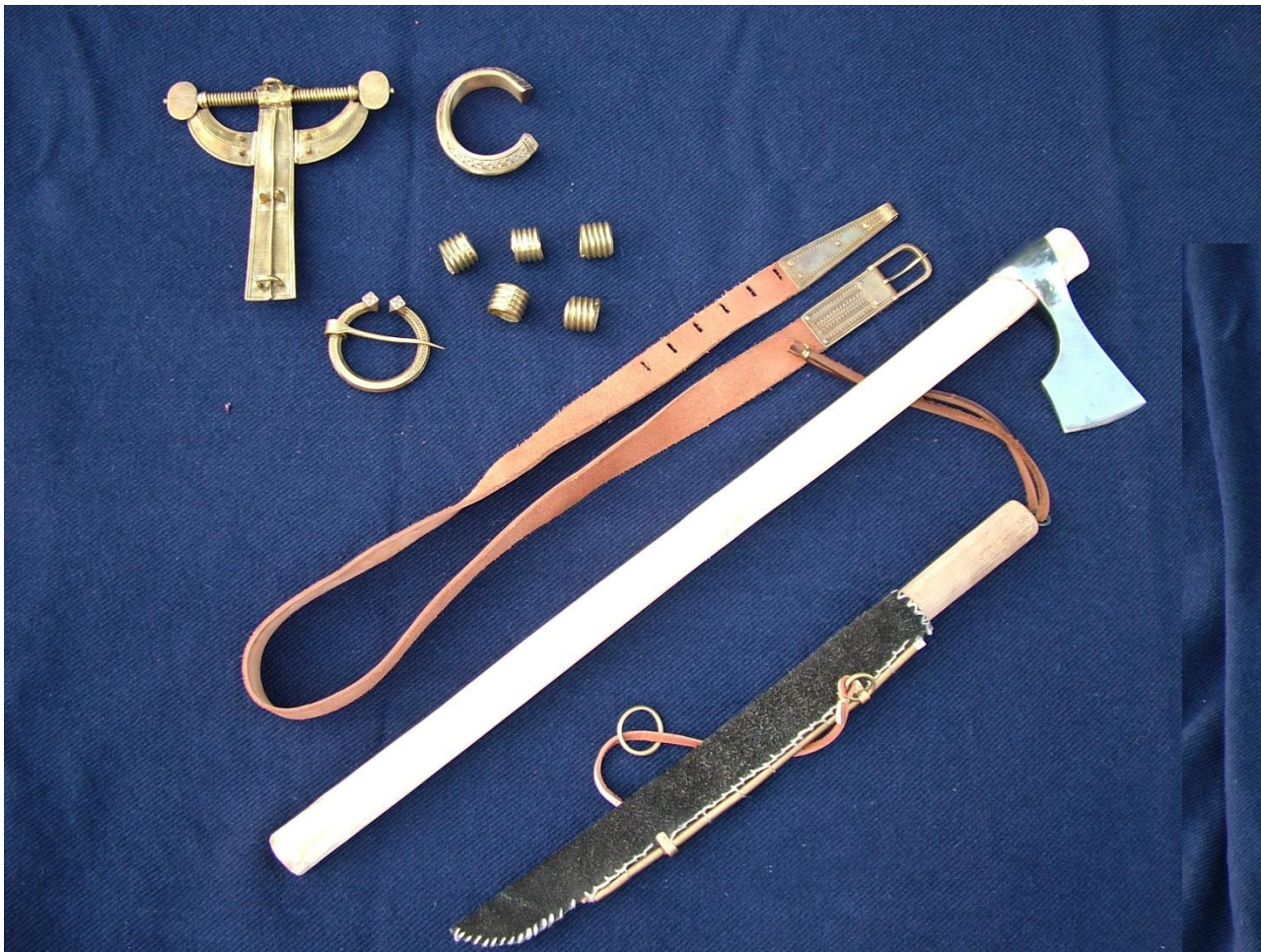

Pakavsaktas

Vīriešu kapa inventārs 10.-11.gs.

Dzelzs rotadatas 12.-13.gs. (Tērvetes vēstures muzejs)

Kaklarinkı 11.-12.gs.

Gredzeni 10.-13.gs.

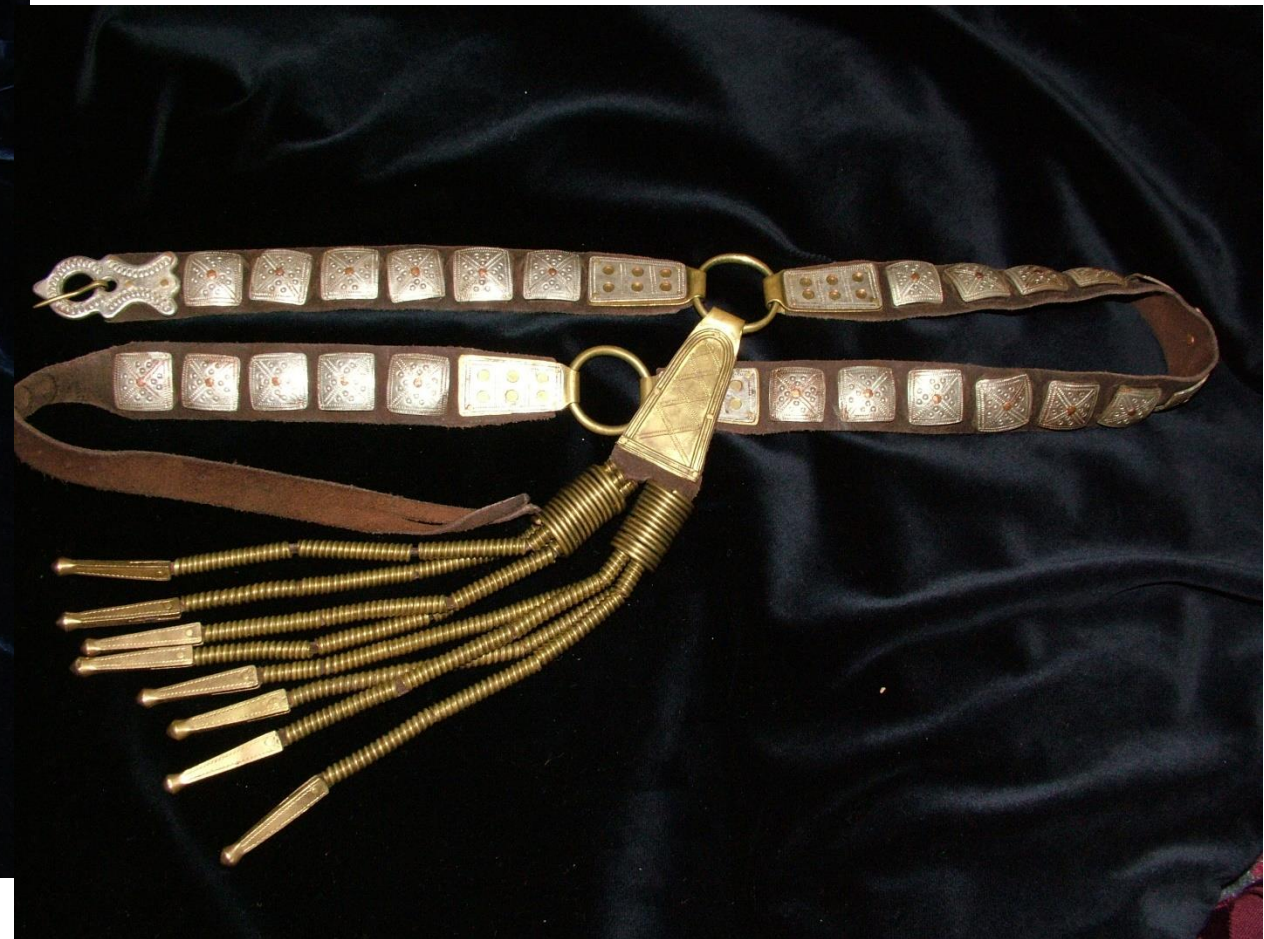

Vīriešu jostas 10.-13.gs.

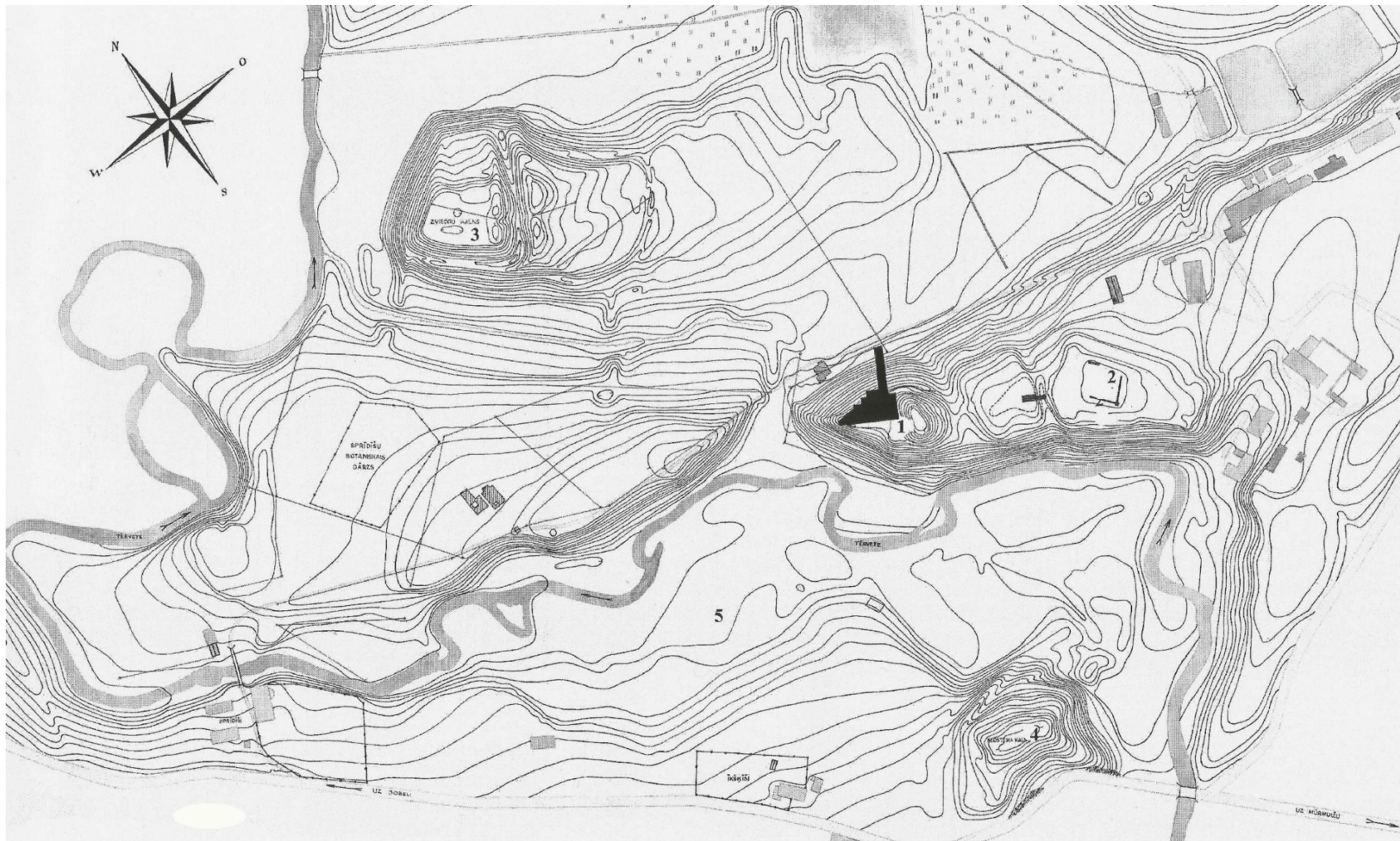

Jostas 12.-13.gs.

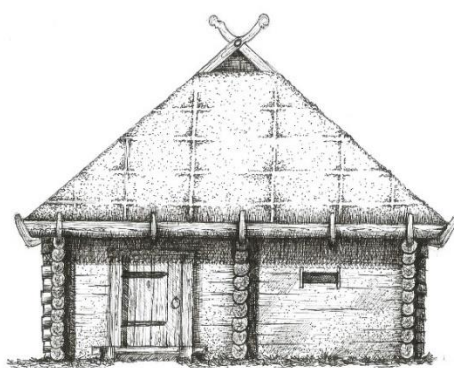

TĒRVETES ARHEOLOĢISKAIS KOMPLEKSS

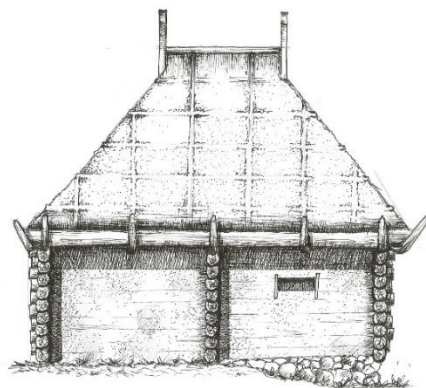

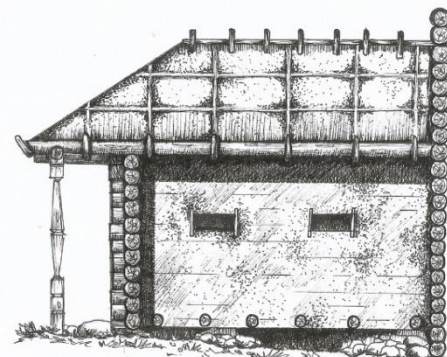
TĒRVETES PILS ĒKU REKONSTRUKCIJAS

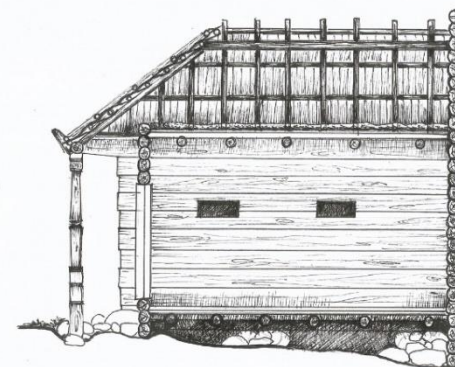
Dienvidu fasāde

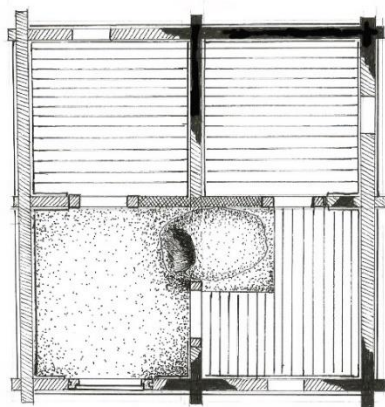
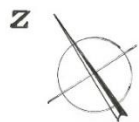
Austrumu fasāde

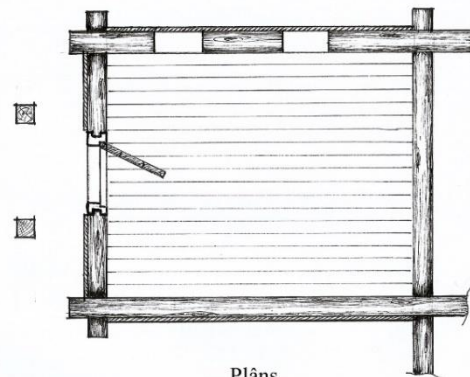
Austrumu fasāde

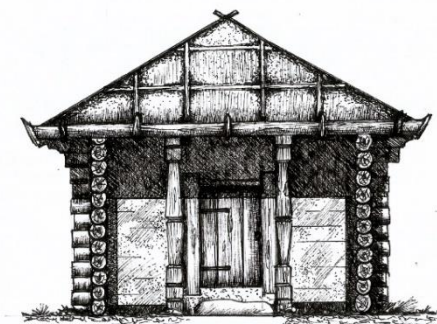
Griezums

Plāns

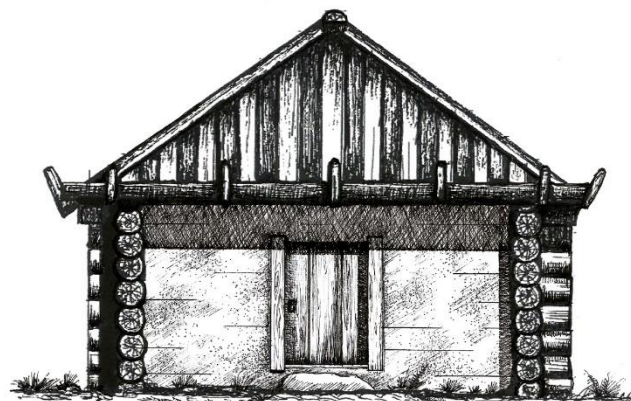
Plāns

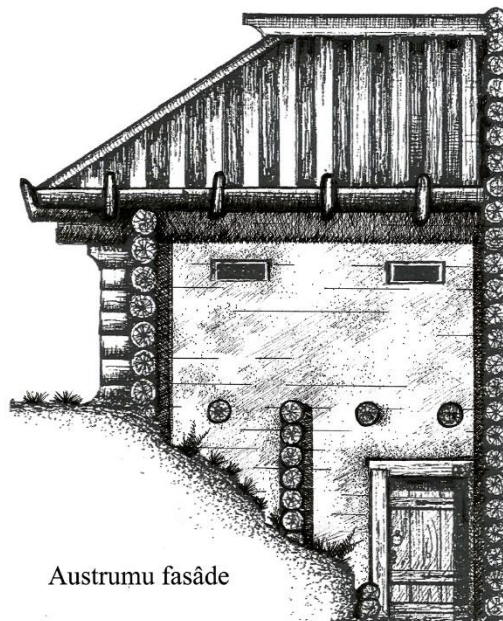
Dienvidu fasāde

0 0.5 1.0 1.5 2.0 2.5 3.0

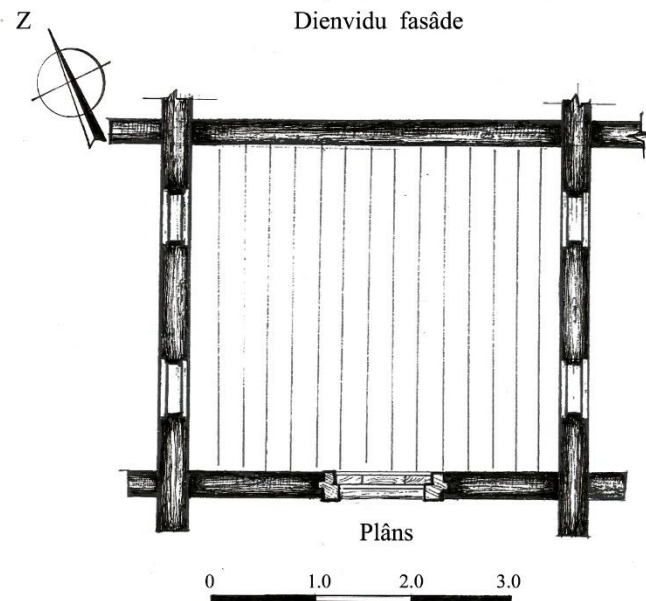
TĒRVETES PILS ĒKU REKONSTRUKCIJAS

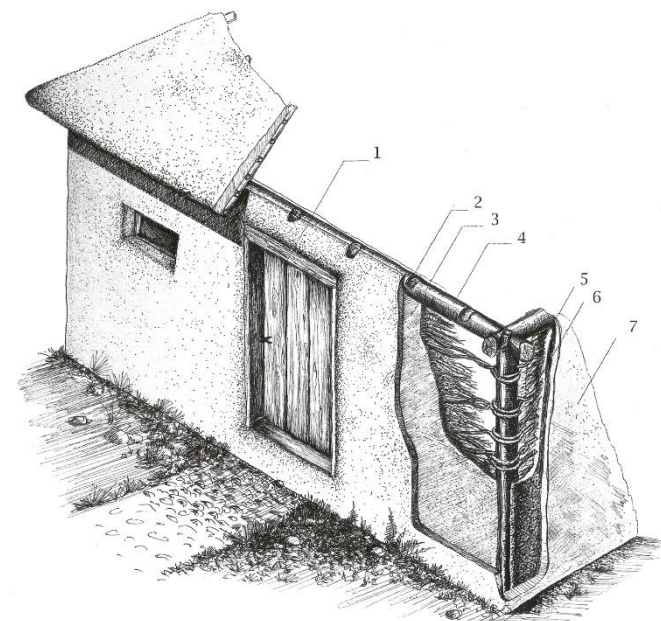
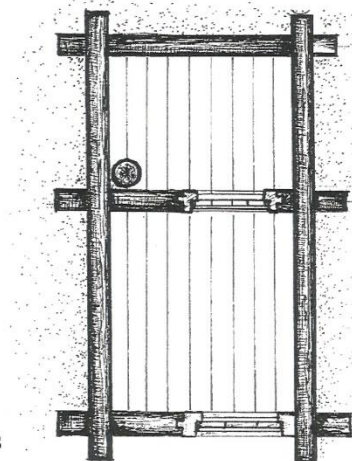
Dienvidu fasāde

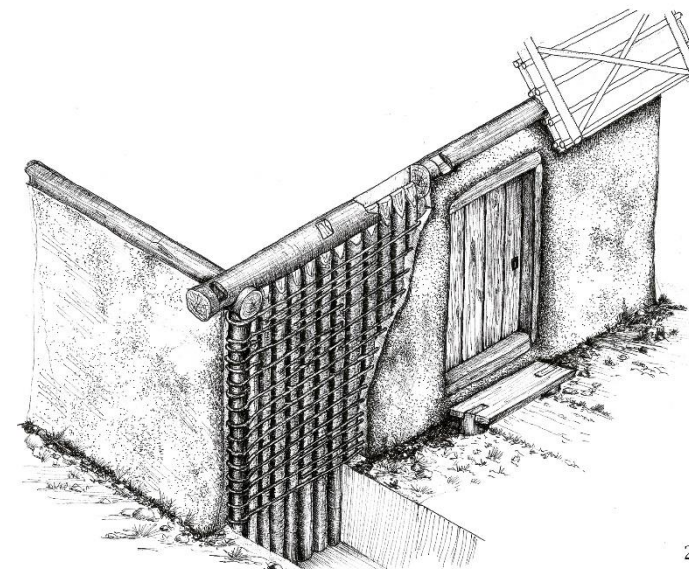
Austrumu fasāde

Pagraba plāns

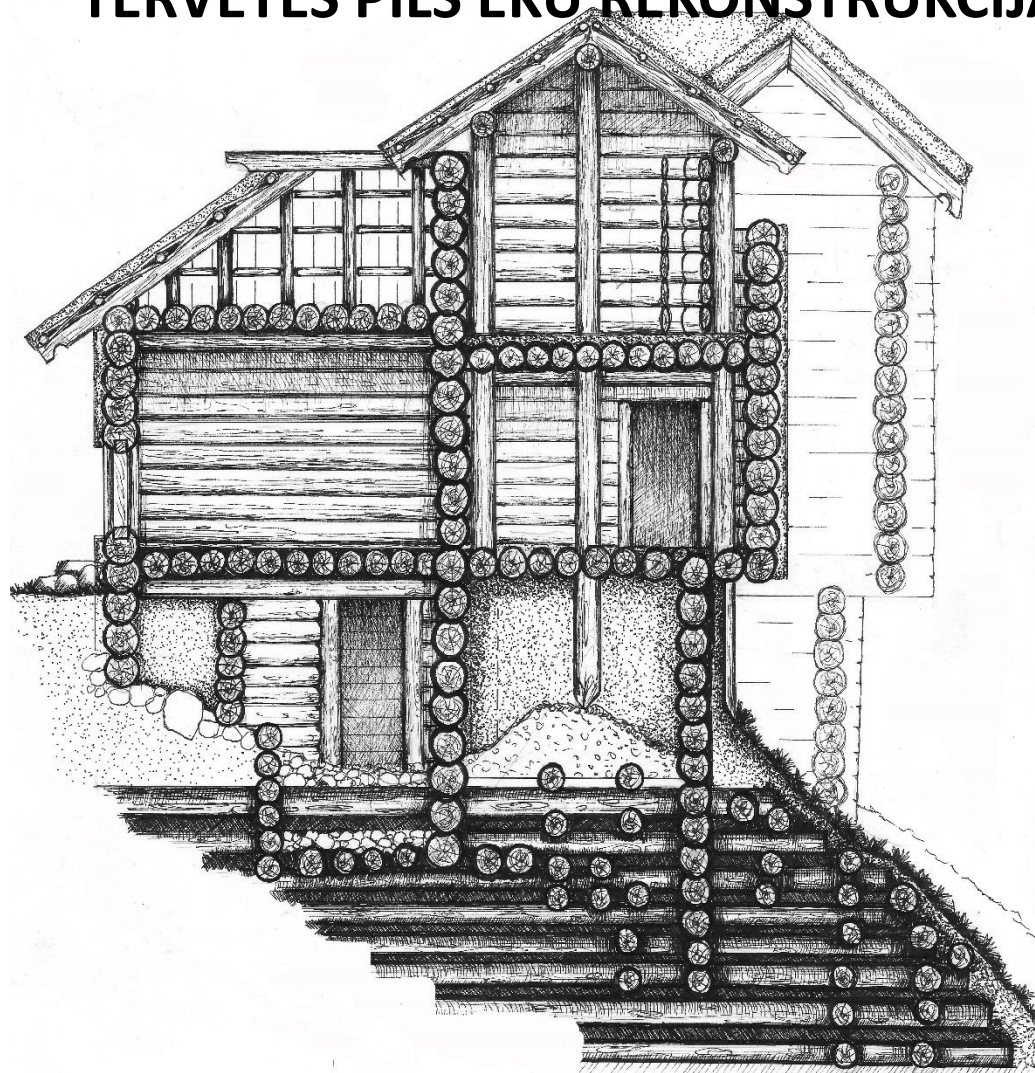

1

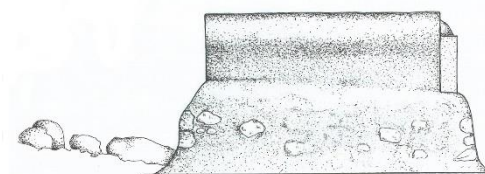
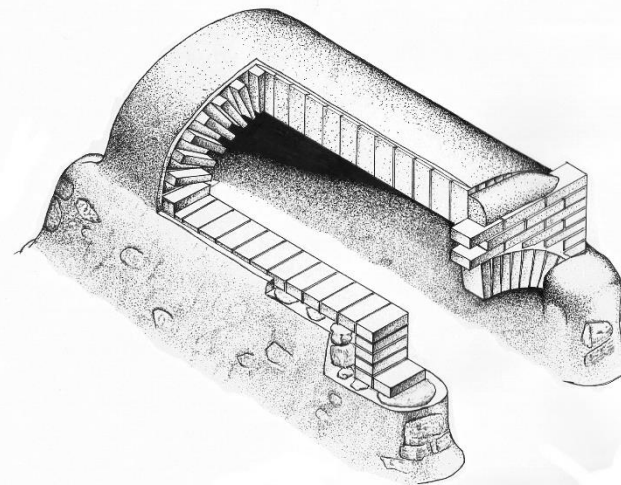

2

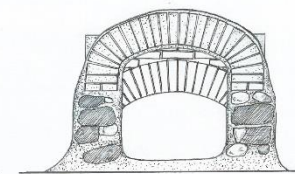
TĒRVETES PILS ĒKU REKONSTRUKCIJAS

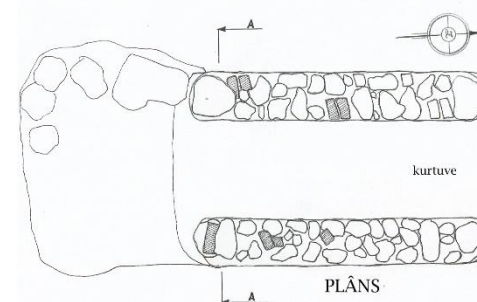
14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

SKATS NO AUSTRUMIEM

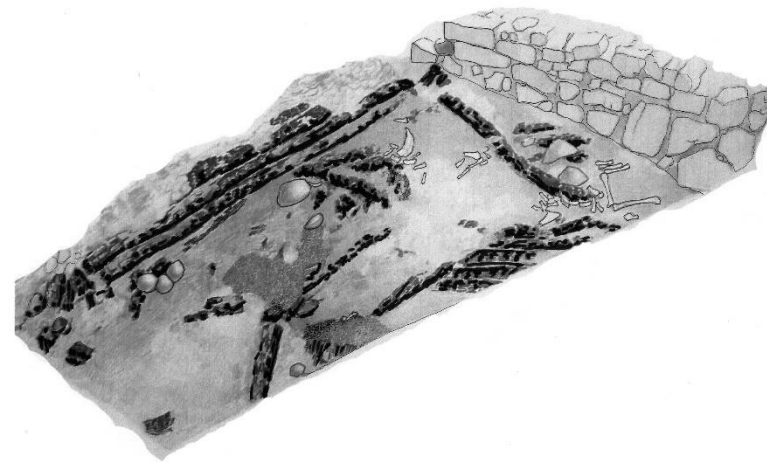
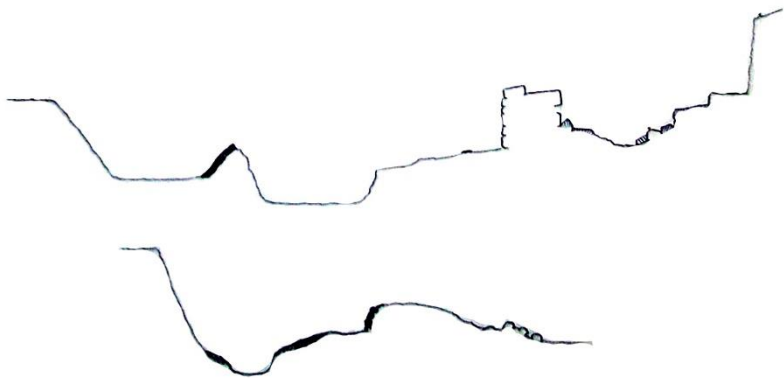
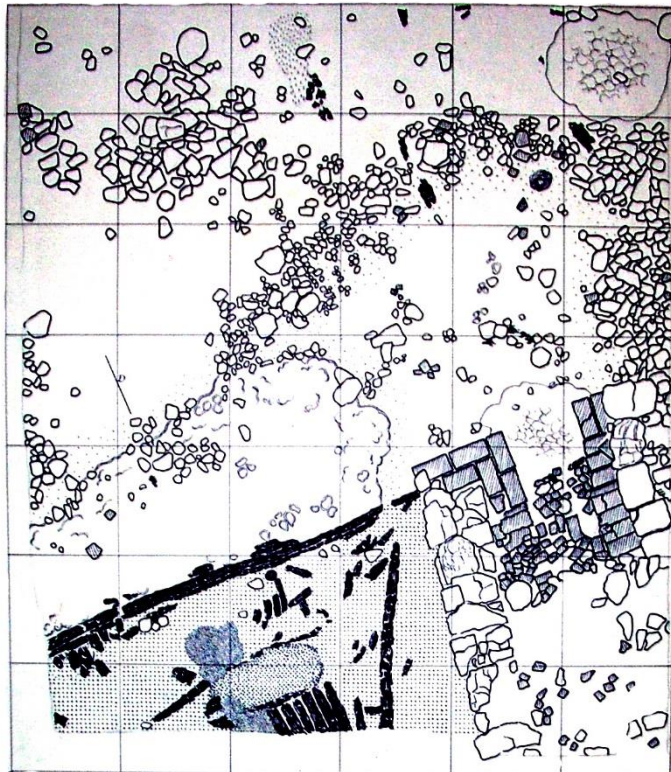

GRIEZUMS A - A

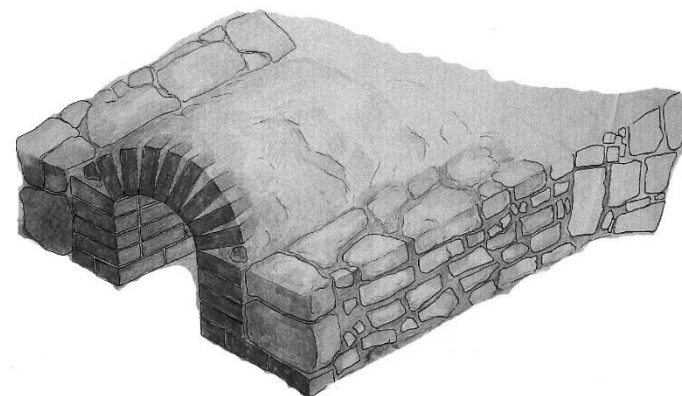

PLĀNS

0 25 50 75 100 125

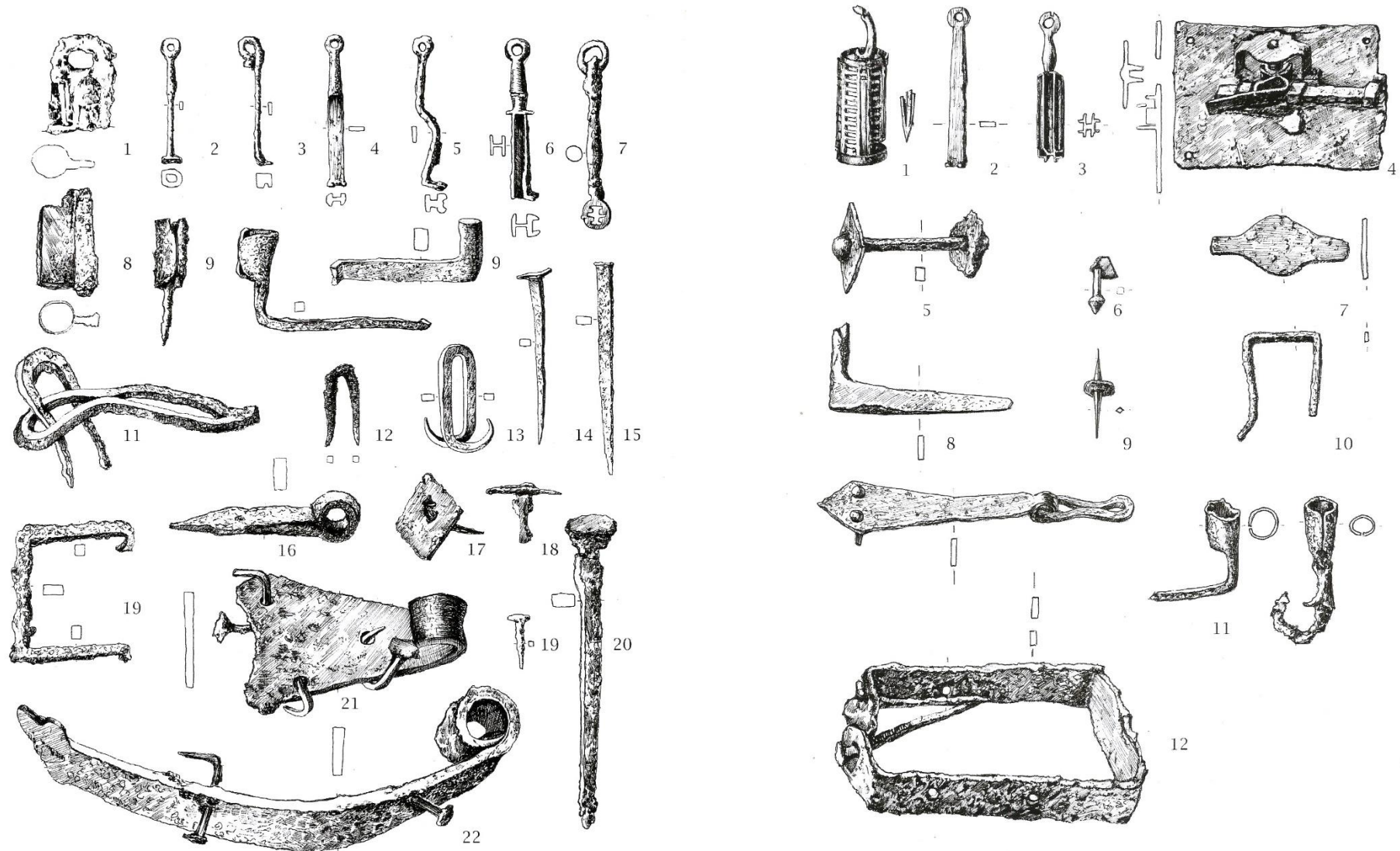

CELTNES AKSONOMETRIJA

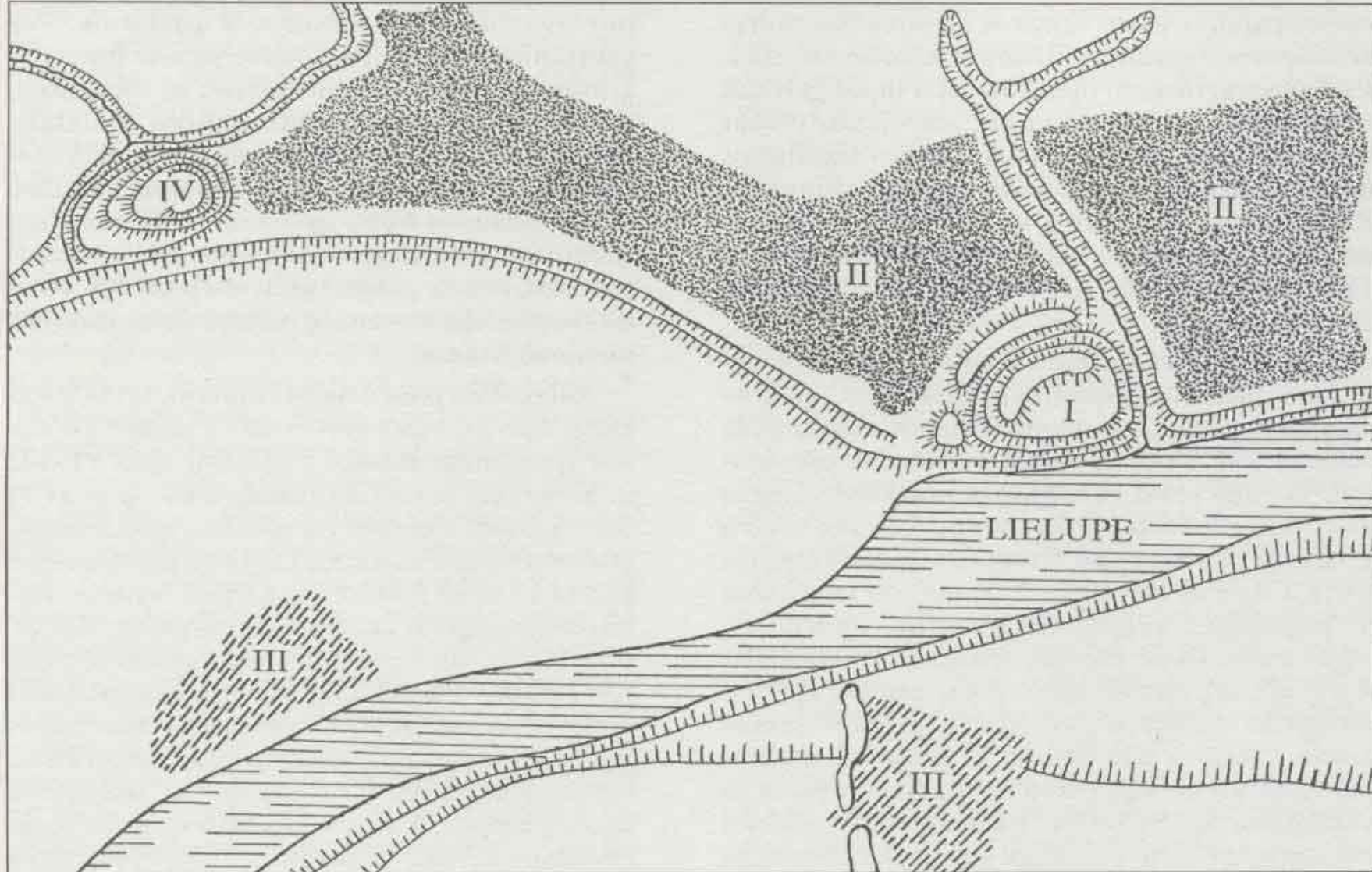

KRĀSNS AKSONOMETRIJA

TĒRVETES PILSKALNĀ ATRASTĀS BŪVDETAĻAS UN SADZĪVES PRIEKŠMETI

Mežotne 13.gs. situācijas plāns

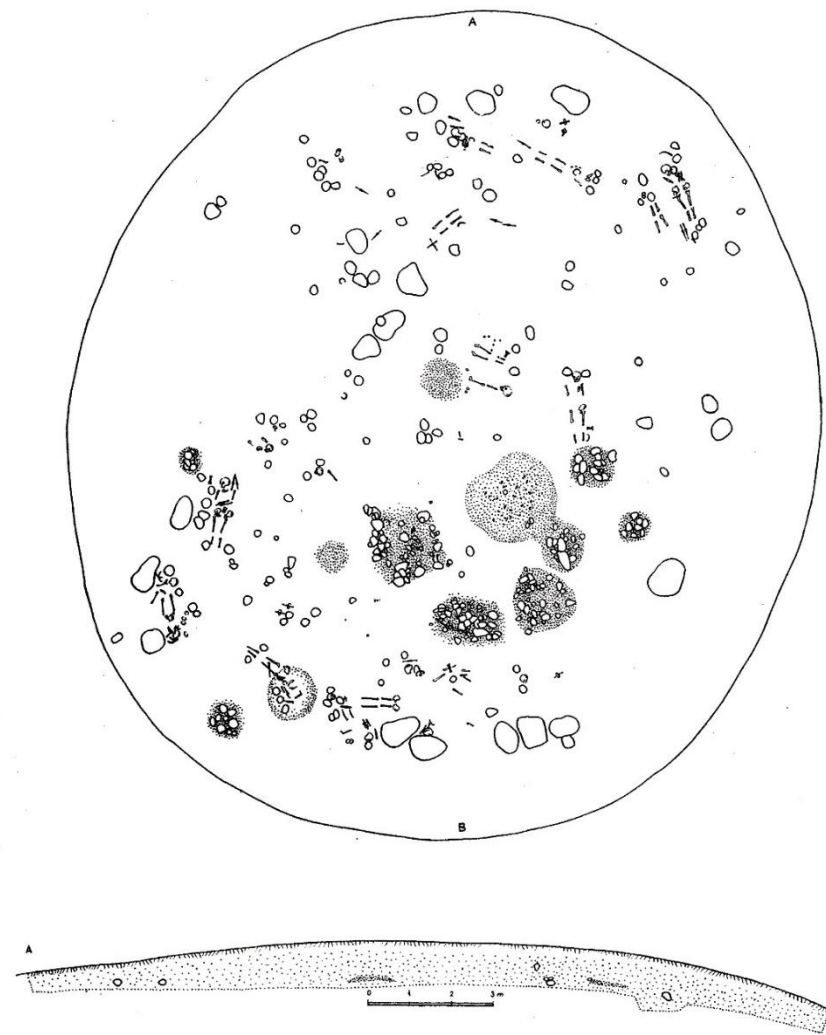

12.–13. gs. Mežotnes senvietu kompleksa plāns (zīm. A. Alksne-Alksnīte)

I – Mežotnes pilskalns; II – Mežotnes senpilsēta; III – Mežotnes un Mežotnes centra kapulauks; IV – Vīnākalns

Kapu uzkalniņi, Zemgaļu apbedīšanas tradīcijas

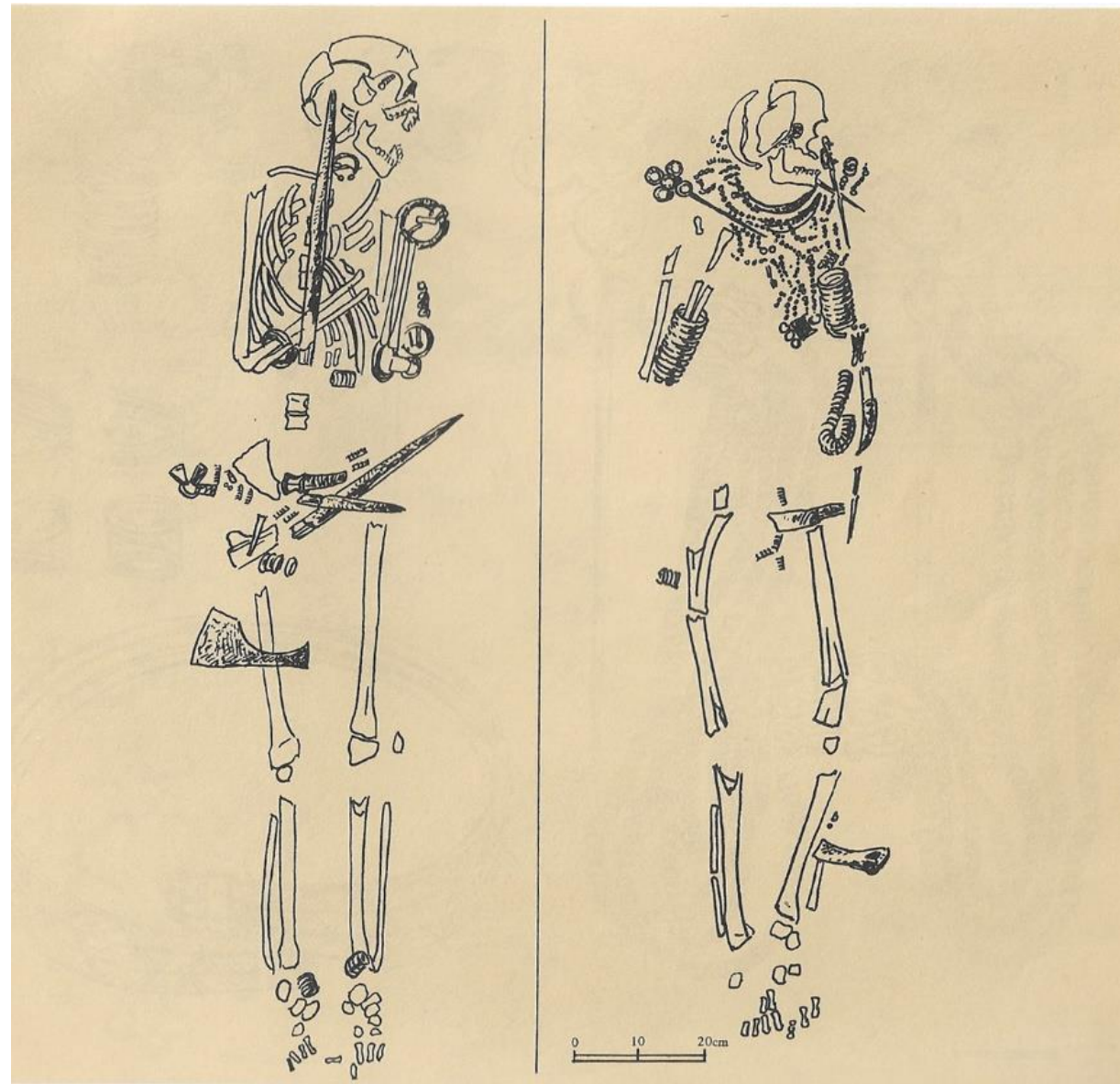
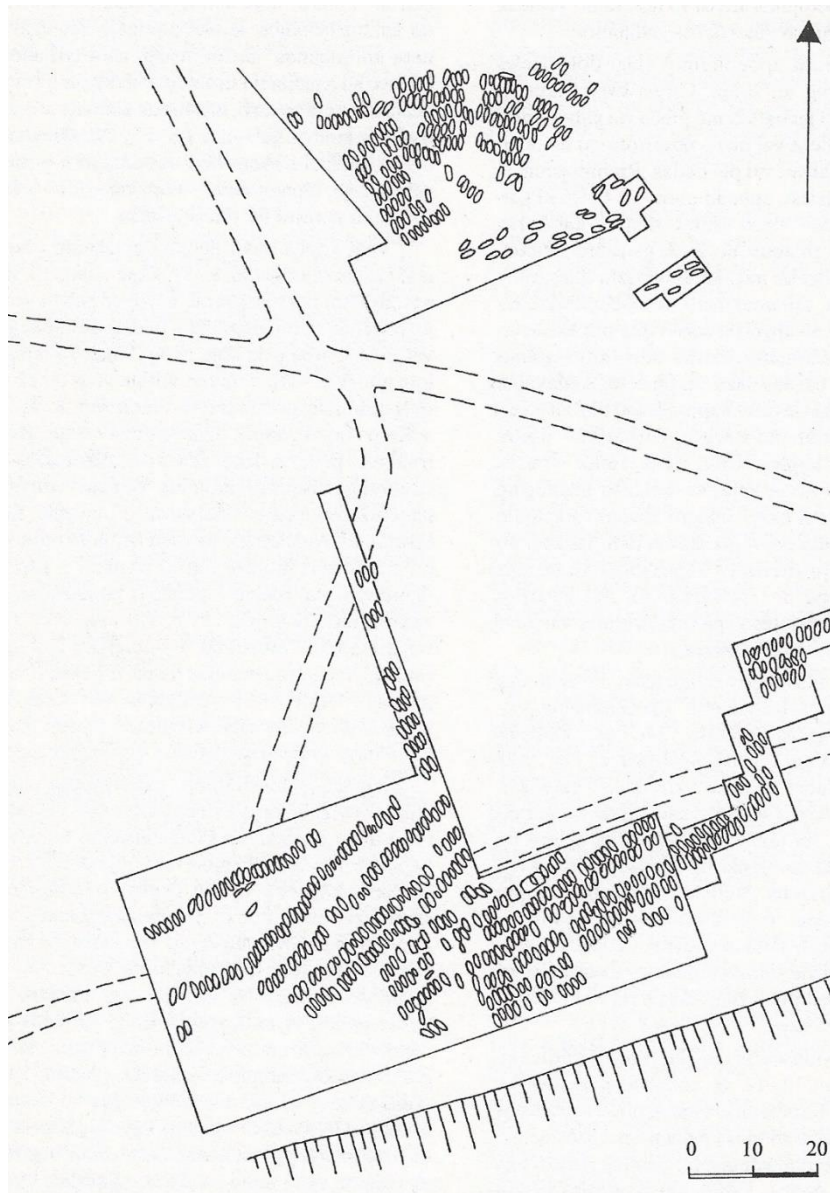

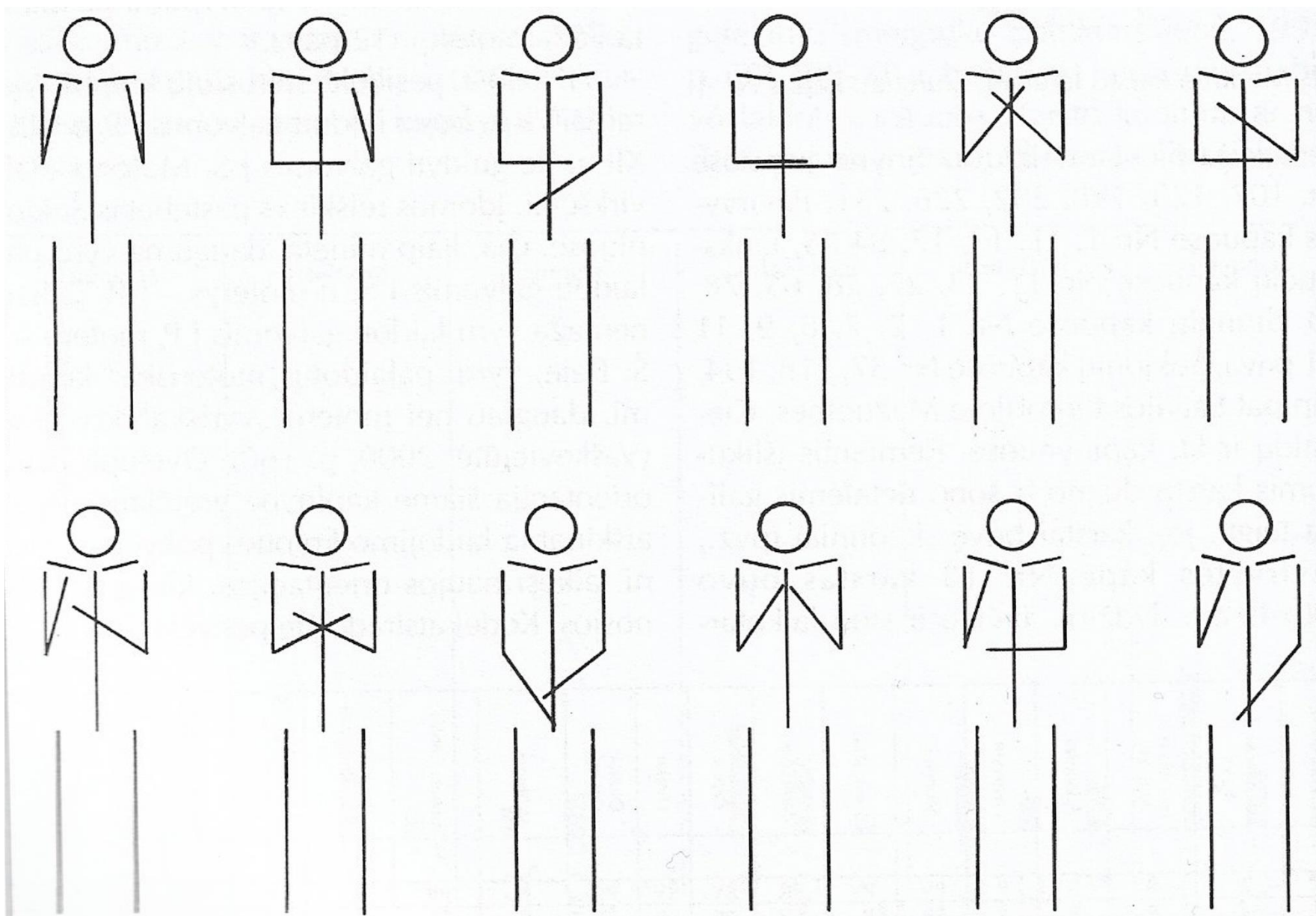
43. att. Gailišu 3. uzkalniņa plāns.

Līdzinie kapulauki

Tērvetes arheoloģiskais komplekss

Tērvete ir varenākais un spēcīgākais zemgaļu politiski-ekonomiskais centrs 13.gadsimtā. Tērvetes pilskalnā valdījuši slavenie zemgaļu valdnieki – Viestards, Šābis un Nameiķis. Līdz mūsdienām Tērvete saglabājusi savu varenumu, kur 13.gs. zemgaļi vadīja un organizēja cīņas pret krusta karotājiem. Tērvetes pilskalns saglabājis stāvās nogāzes un aizsardzības valni, kurš ir viens no lielākajiem Baltijas reģionā. Iepazīties ar Tērvetes arheoloģiskā kompleksa vēsturi var no pilskalna netālu esošajā Tērvetes 12.gs. koka pilī.

Zemgaļu osta, tirdzniecība

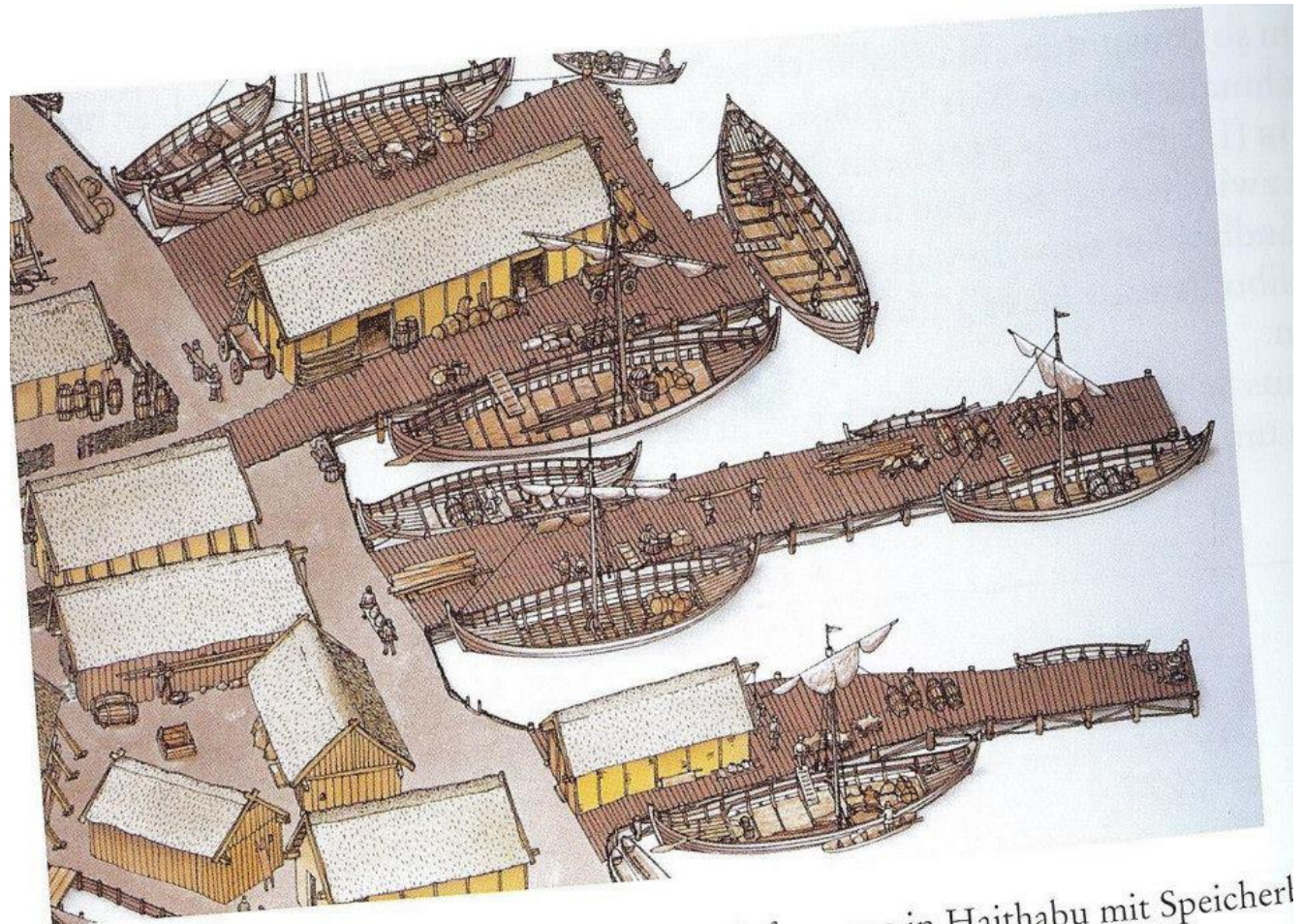
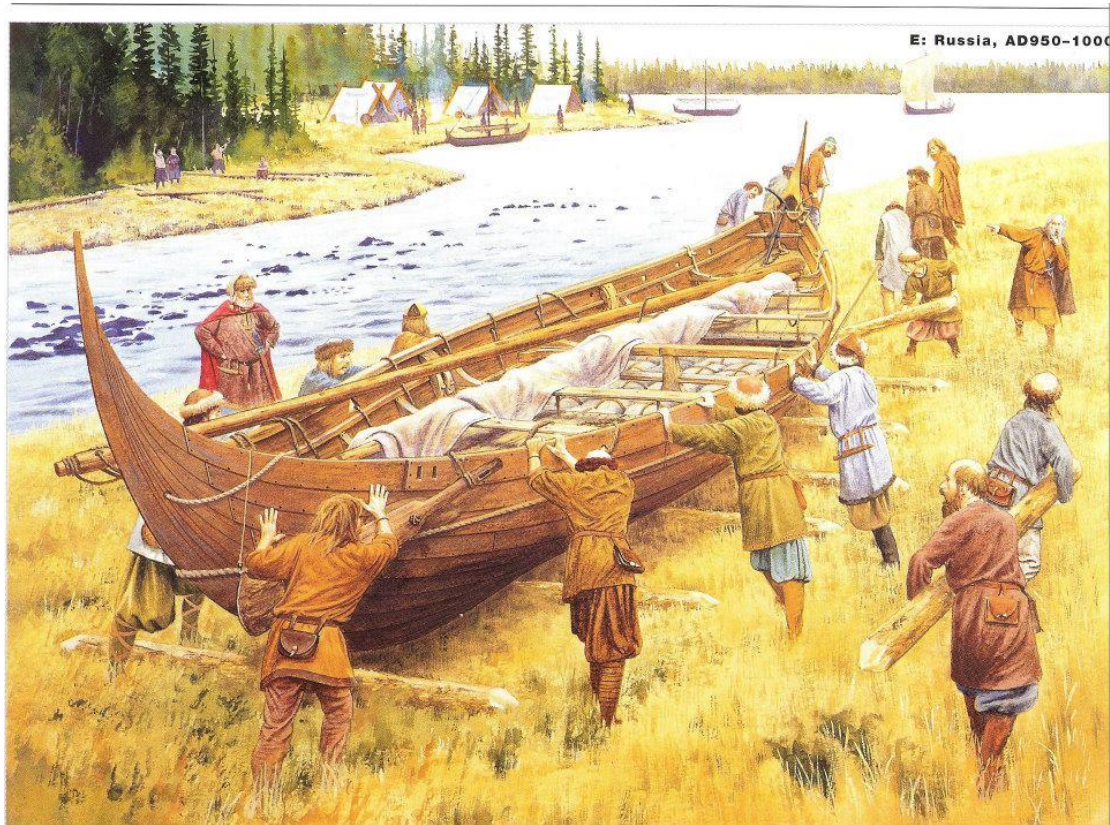
Viduslaiku sākumposmā Baltu apdzīvotajās teritorijās, Baltijas jūras austrumu krastā minēta tikai viena tirdzniecības osta – Zemgales osta (portus Semigallia), kura piederējusi lepnajiem un turīgajiem zemgaļiem. Nevienai no Baltu un Baltijas somu tautām rakstītajos avotos nav pieminēta sava tirdzniecības osta aizvēstures periodā un viduslaiku sākumposmā.

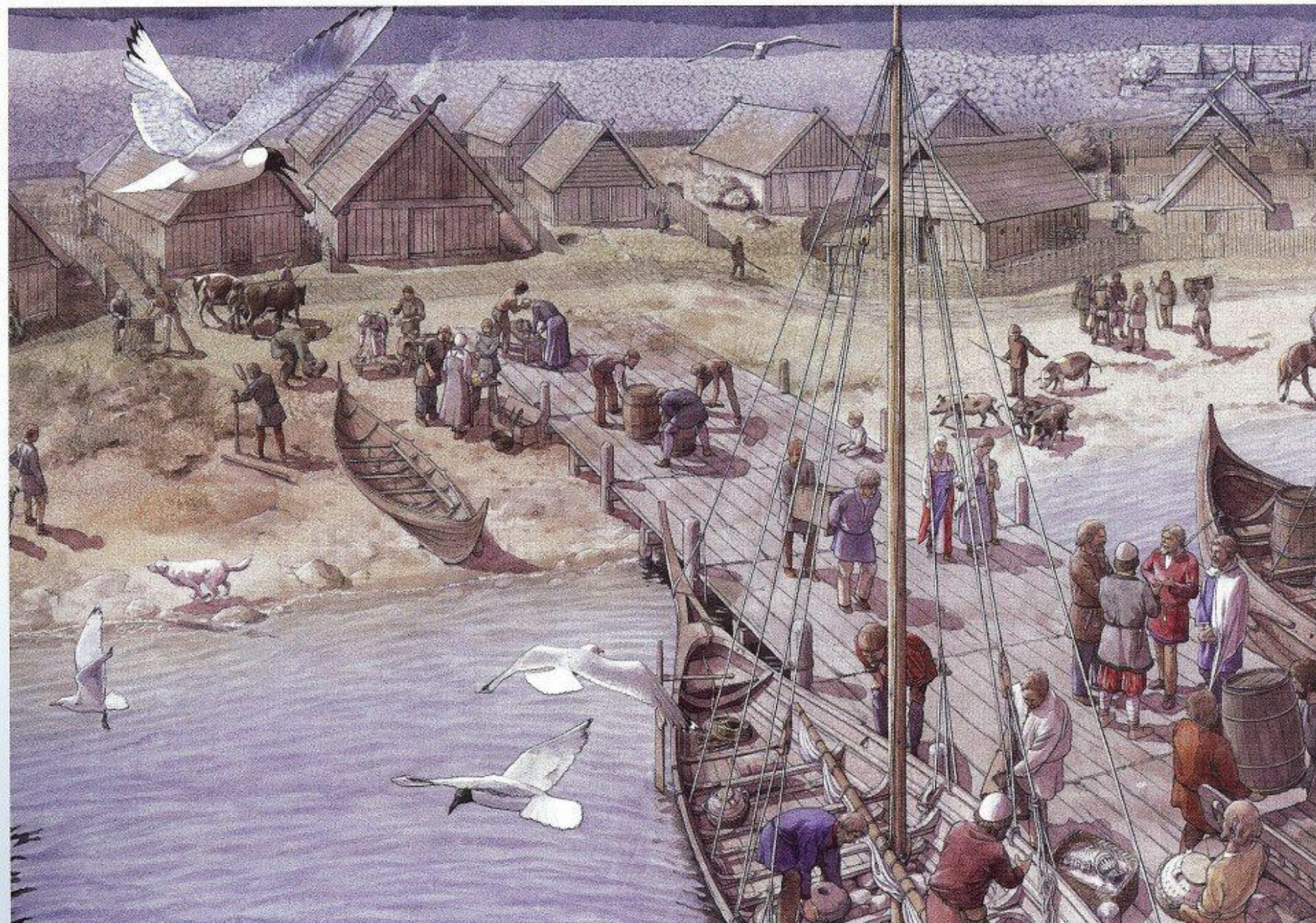
Par Zemgales ostu rakstīts 13.gs. Indriķa hronikā. Līdz mūsu dienām nav noskaidrota senāk tik nozīmīgās ostas atrašanās vieta. Tā meklēta kā Lielupes, tā Daugavas krastos. Daži vēsturnieki domā, ka tā varējusi būt Lielupes grīvā vai Jelgavas apkaimē, vai pat Mežotnē, citi, ka tā atradusies Daugmalē, vai arī Daugavgrīvā.

Pēc bīskapa Alberta brāļa un palīga Teodoriha uzstājīga lūguma pāvests Innocentijs III 1200. gadā aizliedza kristīgajiem tirgotājiem šo ostu apmeklēt. Lai nodrošinātu Rīgas uzplaukumu, vietējie tirgotāji pasludināja, ka turpmāk ikvienam, kas tirdzniecības nolūkā uzdrošināsies aizliegtajā ostā iebraukt, tiks atņemta manta un pat dzīvība. Dažus gadus vēlāk aizliegumam uzticīgie vācieši notvēra tirgotājus, kas devās uz Zemgales ostu. Ar nāvi sodīja kuģa loci un kapteini, bet pārējos piespieda atgriezties. Ja zemgaļiem ir bijusi sava osta un tirdzniecības nami Eiropā, tas nozīmē, ka zemgaļiem bijusi arī sava jūras flote. Zemgales ostas pieminēšana vēstures avotos ir vērā ņemams fakts, kas liecina par Zemgales ostas kā reģionālas ostas nozīmi, jo hronikā aprakstītie 13.gs.sākuma notikumi liecina, ka zemgaļu osta sīvi konkurē un traucē attīstīties Rīgas pilsētas ostai. Ņemot vērā zemgaļu aktīvo tirdzniecību ar kaimiņu zemēm un Eiropu, ir likumsakarīgi, ka rosīgajiem zemgaļiem bijusi sava osta, kas pastāvējusi jau vairākus gadsimtus pirms 13.gs. un savu darbību izbeidz līdz ar Krusta kariem Baltijas reģionā.

Nostāsti un liecības vēsta, ka panākumiem bagāto Zemgales ostu par savu galamērķi izvēlējušies un apmeklējuši arī vikingu tirgotāji no Ziemeļeiropas. Par to liecina Mērvalles rūnakmens, kurā iegravēti šādi vārdi: "Sigrīda lika uzstādīt šo akmeni par piemiņu savam vīram Svenam. Viņš bieži ar bagātiem kuģiem braucis uz Zemgali apkārt Kolkasragam". Par zemgaļu tirdzniecības ceļiem varam uzzināt no ekspozīcijām, kas izvietotas Tērvetes 12.gs. koka pilī, Ģ. Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejā.

Tirdzniecība

Interreg
Latvija–Lietuva

Eiropas Reģionālās attīstības fonds

EIROPAS SAVIENĪBA

Paldies par uzmanību !

